

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1547. Soc. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

quæ tamen non aded erat numerosa, ut necesse non haberet in tale administrationis genus converti: quod pluribus post annis factum.

11. In nascentis Domini feriis M. Simon patentes de nova Provincia literas promulgavit, Bullamque explicuit Pontificiam de statu Coadjutorum. Præmissâ exhortatione, voluit Simon periclitari subditorum animos, & religionem in hunc, vel alium gradum indifferentiam, aut propensionem. Juberetur, ut quisque ex scripto perhibeat de seipso testimonium. Et ecce! una penè omnium fuit sententia, se velle unicè, quidquid tandem sancta statuerit obedientia. Cæterùm si omnino eligere statum juberentur, præplacere vitam in culinæ, valetudinarii, aliisque humillimis domus ministeris.

12. Auâcturus Simon fervorem, votorum renovationem instituit, simulque in hunc tenorem formulam concepit: *Mi Domine JESU Christe, ego coram tua divina Majestate, & gloriosa Virgine Maria, sine ulla æquivocatione, juxta communem verborum sensum, & mentem Superiorum Societatis offero me juxta illius Constitutiones factas, & faciendas ad perpetuò servendum Deo in statu Professus, aut Coadjutoris, prout Superior destinaverit. Promitto usque, quoadusque sim Professus, vel Coadjutor, servare paupertatem, & castitatem, quas Collegium habet pro institutione, & obedire Superioribus Societatis in omni, quod mihi imperaverim.* Fit renovatio.

13. Renovationem hanc in Constitutionibus jussit S. Ignatius fieri natalitiis festis, & paschate. Qui tamen exposcebat binam à nobis annuam renovationem, quin vellet nos cogere ad designatos à se dies; unaquæque Provincia pro sua in DEUM, aut Divos devotione eos sibi delegit, qui sibi magis cordi erant; & Provincia nostra decrevit debere à non Professis, vel formatis instaurari vota die Circumcisionis Domini, ac Apostolorum Petri & Pauli. Tirones verò, quibus S. Parens ante finitum biennium eadem vota permittit, ea nuncupare die S. Joannis Evangelistæ, & Visitationis Beatissimæ Virginis.

Annus 1547. Soc. 8.

Anno labente sex supra viginti nomen dedere Societati. Hos inter Vascus olim, dein mutato nomine Ignatius Martinius Goveensis, sanctæ doctrinæ insignis Magister, unus ex illustrioribus Lusitaniæ Societatis alumnis. Ingressi Societatem. Gaspar Serpius, postea Mauritius, Sebastiano Regi à consiliis sacris, qui in eodem cum Rege prælio occubuit. Joannes Fernandus Oviedus Coadjutor, S. Francisci Xaverii in itinere Japonico Socius, & apud eas gentes, inter quas obivit, præclarus Missionarius, duro experimento probatus; nam mercator adolescens holosericus ornatus, strigoso jumento impositus per mediam Ulyssiponem jubetur adire domum nostram, plebeculâ innumerâ quâ sibilis, quâ clamoribus inconditis eum sequente: Accessit subinde nostrorum exemplis commotus Joannes Alencastrius Joannis primi Ducis Aveirensis filius; alter & Joannes Carvalius, qui è paterna domo profugus, vestimenta sua cum vilissimi mendicabili centonibus commutavit, & tandem multis precibus à Simone in Societatem admitti impetravit. Sed in neutro fervor erat diuturnus: uterque iterum à suscepto proposito defecit.

2. Præfectus Collegio Rector P. Ludovicus Gonsalvius Camera P. Martinus de S. Cruce cum Michaële Botelio, & Isidoro Belino Sacerdotibus, Barcinonem itinere pedestri, inde maritimo Romam abiit ad componenda litigia, quæ nobis ob occupata monasterii S. Felicis bona fuere intentata. Nolut S. Ignatius in domum nostram, quæ ex collectis elemosynis victitabat, hominem litigia procurantem admittere: quare se in domum Legati Regis Lusitani recipere est coactus, Ludovicus Gonsalvius Rector. Martinus à S. Cruce in Romam.

3. In tirocinium etiam recipitur Paulus de Valle, natus Visonii; cujus virtus multum probata est divo Xaverio. Apud Indos fidei causâ tulit plurimam, P. Paulus de Valle.

Antonius Franco.

C 2

ma,

ma, ærumnis pro Christo toleratis confectus è vivis excessit. Quinque jam necessariis ad nostra ministeria scientiis exculi, hoc anno Romam missi sunt, ut S. Ignatius eosdem, quocunque vellet, expediret.

Liberalitas
Regis, & obsequium Simonis,

4. Cùm ad centenarium usque crescente sociorum numero egeret multis Collegium, id Regi significavit Provincialis. Hic sine mora jussit dari centum cruciatorum millia. Obstupuit tantam liberalitatem Simon, & religiosà modestià repudiatis aliis, non nisi octodecim millia accepit. Sparso dein rumore, Turcam ingenti classe Septæ in freto Gaditano obsidionem meditari, Simon Regem adit: Non possum tibi, inquit, Rex maxime, servire aliter, nisi in iis, quæ aliunde tua sunt: en octodecim cruciatorum millia nuper mihi dono oblata: his utere in præsentibus Septæ periclitantis necessitates. Plurimi fecit Rex in tantis rerum angustiis Simonis liberalem animum; & licet eà usus sit pecunià, hanc tamen cum fœnore multiplicato compensavit.

Primus lapis Collegii.

5. Dum Aula Regia vernum tempus Almerini exigeret, opportuna ei videbatur occasio, ut Collegio erigendo lapidem primum jaceret. Rex ipse fertur suâ manu ichnographiam ædificii descripsisse, longè, quàm opus erat, amplioris; sicque potius & animi sui, & regis munificentia amplitudinem prodidit, quàm nostræ prospexit necessitati. Illud profectò indubium, quòd vix reperire sit ædificium ad nostros usus magis accommodatum. Siquidem Rex liberalissimus in amano urbis colle ea, quæ olim extruendæ aulae Academicæ destinata erant spatia, domusque nobis contulit, ac insuper declivia, quæ tum Septentrionem, tum Orientem respiciunt, collis latera adjecit; imò vallem amplam nunc à Canonicis D. Augustini occupatam regio are in nostram utilitatem comparasset, nisi Simon, ut Rex pluribus expensis parceret, modestè fuisset deprecatus. Imò annis sequentibus, indulgente P. Claudio, multum supplicante urbis Senatu, partem aliquam, quam possedimus, justo pretio celsimus sacræ divi Hieronymi familia.

6. Igitur Simon Conimbricam contendit. Ponendo primo lapidi destinat Aprilis diem 14. Tiburtio, Valeriano, ac Maximo sacratam. Præmissa Missæ Sacrificio de SS. Jesu nomine, lignibus instructi processere omnes ad locum ædificio destinatum; fundamenta aperiunt: ipsa inter laborum initia erupit de terra examen apum; felici sanè, lætæque omine, quòd ex eo Collegio Evangelicorum præconum agmina in omnes mundi plagas essent proditura.

7. Horâ post meridiem tertiâ rursus conveniunt: positus humi genibus quot SS. Jesu Nomen litteras complectitur, totidem psalmos Davidis recitant. Adjecit Simon aliquot Matris Ecclesiæ orationes, signavitque benedictione lapides aliquot in fundamentis locandos. Et quidem primum eidem, cui ex asse dicatum erat Collegium, nempe Jesu humani generis Salvatori, bonorum omnium auctori, alterum in gratam Paulo III. memoriam, tertium in S. Ignatii Fundatoris monumentum perenne. Mox alios tres posuit, Regi nempe Collegii, imò & Societatis Parenti, alterum Serenissimæ Conjugi Catharinæ, postremum Serenissimo Principi Joanni. Tandem ut quisque intelligeret, quibus Simon fundamentis Collegium vellet inniti, in perennem sanctæ Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ observantiam tres lapides collocavit. Simonis exemplum alii focii secuti sunt, quisque pro sua vel in Cœlites, vel primos Societatis Patres pietate. Imò nonnulli lapides sunt positi pro inimicis Societatis, insignibus Benefactoribus, utpote, qui & patientiam probant, & religiosam perficiunt vitam, promovent profectum.

8. Interfuere solemnitati prima hujus Provinciæ luminaria, Gonsalvus Silveira Martyr, Rodericus Menesius, Ludovicus Gonsalvus Camera, Leo Henricus, Joannes, & frater ejus Melchior Nunius Barretus, Gaspar Barceus, alique viri illustres cum Simone. Finis tandem impositus devotè recitato de genibus cum hymno Ambrosiano, tum Psalmo *Memento Domine David*. Trium SS. Martyrum nomina. quorum honoribus dies illa erat sacra, à Simone tribus sociis sunt indita, Antonio Quadrio Tiburtii, Georgio Serrano Maximi, Chri-

Christophoro Mendefio nomen obtigit Valeriani, qui solus ad mortem usque nomen hoc retinuit. Præterea constituit, primum, qui posthac in Societatem receptus fuerit, Ignatii nomine compellare. Is erat Vascus Martinus, qui certè S. Patriarchæ, cujus nomen obtinuit, etiam mores, vitamque sanctam laudabiliter expressit. Demum in triclinio elegantem sermonem habuit Ludovicus Grana, & Gonfalus Rodericius, uterque in historiis Societatis commendatus.

9. Ut autem pateret rem DEI esse, gravis adversitas imminebat. Adversitas contra ædificium. Conquererentur cives, ædes nonnullas suæ jurisdictioni olim subjectas eripi, impediri vias publicas, muros everti, urbem minui amplissimi operis magnificentiâ. Senatus igitur à plebe comitatus apponunt obicem, ne ædificium contineretur. Plebs tumultuabatur furore percita, muros, quibus collata urbi montis latera cinximus, disjecit. Murmur Ulyssiponem usque se extenderat. Regem aiebant profusè immemorem esse, ut præsidii Africæ prospiceret, thesauros omnes, regniq; nervum, & sanguinem in Religiosos, & Apostolos profundi. Celsimus itaque furori populi, opus suspendimus. Interim nova in favorem nostrum adferuntur diplomata regia; severæ iis statuuntur pœnæ, qui assurgentem murorum molem destruere attentarent, suis expensis ruinas reparaturi.

10. Sublato obice, operi denuo manus applicuere nostri, licet pars Nostri operum expleat vices. magna quidem nostrorum è præcipua foret regni nobilitate, fecundam tamen nacti exercendæ humilitatis materiam, certatim se miscuere vilissimis operis. Alii bigis è furno calcem, alii de fluvio aquas, alii cæmentum adferebant. Nullum laboris genus erat, quod avidissimè non expeterent. Coadjutores tamen nonnullos spiritus superbiæ abripuit in triumphum: puduit eos bigam ad flumen ducere, etsi tot juvenes ætate teneri, & progenie illustrissimi id minimè reculerent. Quâ de re Ludovicus Rector Provinciam fecit certiore. Hic iustâ commotus indignatione, tenore, quo sequitur, rescripsit: *Hujusmodi sociis denunciato, si parati non sint agere plaustrarium, facessam è nostro cætu; ego per has litteras me offero, ut sim plaustrarius: id pluris faciam, quam Magisterium Principis. Crux Christi importata humeris, non intra domum, sed per mediam Hierosolymam. Qui non amat Christum crucifixum, anathema sit. Hinc excedat, quærat sibi Christum alium, nos Crucifixum volumus.* His, aliisque verbis in eandem sententiam superbiæ eorum iniecit pudorem.

11. Dissimile fuit Joannis Dicii propriæ demissionis studium. Vir in Joannis Dicii virtus in vincendis tentationibus. nocentissimis præditus moribus, multum agitabatur scrupulis, mentem fatigabant imagines, & phantasiæ sædissimæ. Convenit Simonem, petiitque suo morbo remedium. Alia quidem, atque alia inculcabat Simon; Dicius tamen non quieverat, novis semper implexus difficultatibus, ut fieri solet eâ laborantibus ægritudine. Tum Simon aliis remediis quærendis omnino fessus: ergo, inquit, si te posthac invaserit solita tempestas, sine mora accurre ad consuetum domus tintinnabulum, pulsa, & coram congregatis Sociis tuas sædissimas tentationes exprome, eorumque pro te preces implora. Non quidem ex animo hæc Simon consuluit; imò putabat, quòd homo scrupulis plenus jocum, ut erat, intelligeret. Verùm Dicius vir cæcæ profusè obedientiæ, recurrente eadem procellâ, ad campanam domesticam properat, & coram omnibus uberes inter lacrymas de genibus miseras suas, & mentis vexationes exponit, supplicat, se juvent ad DEUM precibus; notum sibi esse, nullâ re magis absterreri dæmonem, quam si ejus insidiæ pateant. Mirum est, quantum Dicii profunda hæc animi demissio placuerit Altissimo. Evanescere extemplo obscenæ, & importunissimæ cogitationes, nec redierunt amplius.

12. Ut huic sua ad salutem proderat sinceritas; sic tribus aliis perniciofa Dimittuntur. fuit improbitas: quippe ægrè ferentes imperia Majorum obedientiæ parùm obsequabantur. Ob id quidem publicè reprehensi, & puniti, emendatione nequam subsequente. Imò communi consilio decernunt è Societate fugam. Ne soli abirent, ad alium sibi amicum dant Ulyssiponem litteras; impensè com-
mendant

mendant latori, ut securè, solique tradat illi, cui erant inscriptæ. Verùm hic, ne & alieni criminis reus fieret, litteras protinus ad Simonem defert. Quibus acceptis vir sanctus spiritu, & zelo DEI plenam ad Ludovicum Gonfalvium Rectorem scribit epistolam, simulque mandat eam legi publicè, omnibus sociis ad eam audiendam convocatis, ternosque inimicos Crucis Christi ex eo loco jubeat ad communem domus januam deduci, & cum summa ignominia ex domo DEI foras expelli.

Missiones.

13. Plurimis excursionibus sacris probatus est zelus, quo ad salvandas animas flagrabant omnes. Emmanuel Nobrega cum alio socio Beirentem Provinciam, alias regiones alii suis Apostolicis laboribus excolebant. Nonnulli ad confirmandam valetudinem secessere ad S. Felicis Residentiam; nec tamen hic ardens charitas quievit. In oppida Minio vicina pedites excurrerant, ad sincerum amorem virtutis, & assiduum salutis studium excitabant incolas; quo in genere peculiarem Gonfalus Vasæus Mellus vir Apostolicus meretur commendationem. Interea cibo emendicato victitabant, nec alium in locum, ac in publica nosocomia diverterant.

Monita pro Missionariis.

14. Superior Residentiæ S. Felicis, hæc Gonfalo Vasæo, ac socio præcepit observanda. Animadverterent, ut in hac expeditione Apostolica primo loco suum, deinde aliarum animarum profectum promoverent. paupertati consulerent maximè; ex una, in diem aliam nihil reservarent. Diebus singulis mendicarent. Dominicâ die, nec non feriâ quartâ, & sextâ pueros rudimenta fidei edocerent. Nonnisi domi pranderent, canarentve. Vererent nosocomia, ibique morbidis inservirent; & ubi esset oblata occasio, cum pauperibus manducarent. Vilibus, & attritis vestimentis uterentur. Postremò ut præclara, quæ in Societate, & præsertim in Christo Redemptore vidissent exempla, semper, & ubique animo circumferrent. Sic comparatos dimisit. Longum esset copiosos referre fructus ex Apostolicis his missionibus collectos.

Nostri in Congo prædicant.

15. In Africa regno Congensi jam olim anno 1484. sub auspiciis Lusitanæ Regis Didacus Camus Eborensis has terras detexit. Cæpit converti ad fidem anno 1491. quo orbi natus est Ignatius. Diversis è familiis sacris viri eò fidem intulere. Per hoc tempus Didacus Rex Christianus, præerat sacris Joannes Baptista magni zeli, & pietatis antistes. Defectu operariorum silvescere inceperat vinea illa, & ad Ethnicos mores, avitæque vitia declinare. Igitur Rex Didacum Gomefium Sacerdotem Lusitanum sibi in paucis charum in Lusitaniam mittit Legatum, ut aliquot operarios Evangelicos à Joanne Rege efflagitaret.

16. Placuit id Regi, & aulæ ministris. Rex itaque Simoni, hic verò Ludovico Gonfalvio Rectori commendat, tres è nostris cum uno Coadjutore Sacerdotes expediat, & quidem Georgium Vasæum, Christophorum Riberium, Jacobum Diasium, & non Sacerdotem Didacum Soveralium. Ludovicus periclitaturus subditorum fervorem, antequam nominaret designatos, exposuit Dei gloriâ plenissimam expeditionem. Vix dici potest, quanto quisque ardore hanc sibi provinciam expetierit. Emicuit cum primis Leo Henriquius cœlesti igne æstuans, velut sui impotens, profilit in medium, pedibus Rectoris advolvitur, & quâ lacrymis, quâ gravibus rationum momentis sibi sacram hanc missionem exposcit.

17. Quoniam verò viros supra nominatos jam Simon destinaverat, id saltem importunis precibus suis Leo obtinuit, ut cum designatis Ulyssiponem concederet Præsidi Provinciæ ardentissima sua desideria coram expositurus. Ast vana erant vota, Precésque Leonis. Conimbricam igitur est remissus. Alii verò regio diplomate sunt instructi, partim ut Præfectus insulæ à S. Thoma de navigio, aliisque necessariis prospiceret; partim ne Congensis Episcopus ullam Patribus molestiam afferret.

18. Accidit interea, ut Didacus Gomefius Legatus, suæ inter nos commorationis tempore, statuerit nostrum amplecti Institutum. Re tamen cum P. Georgio communicatâ, visum est ex majori DEI obsequio sancta hæc proposita

posita tantisper differre; cum enim esset Didaco Regi perquam acceptus, oportebat eundem & Confessarii, & supremi Sacellani munus sustinere, ad negotia sanctæ religionis melius promovenda.

19. His igitur Didacus acquievit consiliis. Mense Septembri navigatione prosperâ Zairum flumen ingressi Pindam appulere. Vix de illorum adventu Rex factus certior, misit complures æthiopes, qui novos hospites pro more gentis ligneis equis, seu potius oblongo tigno infidentes ad curiam deferrent. Prope urbem à S. Salvatore dictam Rex cum filiis, & regni proceribus, ac universo populo obviam processit, & adventantes peculiari humanitate excepit. Tradiderunt itaque Patres commendatitias Joannis Regis sui litteras, quæ videbantur longè gratissimæ. Jussi deinde Patres ædes incolere pro more religionis ex sepibus, stramine, paleaque constructas. Salutato Rege, adiere Episcopum, virum prorsus insignem, qui singulari studio, in spirituale animarum commodum factus videbatur reviviscere solo novorum adjutorum conspectu.

20. Protinus ergo Patres nihil de successu dubii, nihil anxii de eventu agrum hunc spinis & sentibus horrentem excolere incipiunt, in villas & oppida è regia urbe excurrunt, plurimos adjungunt Christo. Didacus Soveralio non exiguo animarum lucro ludum aperit, puerisque prima tradit elementa. Prospera hæc erant initia. Verùm corrupti gentis mores & Regis inconstantia fecere, ut boni agricolæ frustra bonam jacerent sementem. Volebant enim Congenles nomine gloriari Christianorum, nec tamen deserere vitia, nec beneficia, quibus à teneris assueverunt, nec superstitiones Majorum. Ferre hæc diutius non poterat Lusitani Regis Legatus. Quare cum Soveralio in Lusitaniam reversus, ut Joanni Regi singula referret. Sacerdotes tamen alii, vel quia meliora sperabant indies, vel quia per Regem commerciorum utilitate ductum è regno Congensi abire non licuit, ibidem usque ad annum 1553. perflitè: quo Georgius reliquorum Superior ærumnis confectus abiit ad æternam laborum suorum mercedem. Viro hoc demortuo, alii omnes ad negotia ab Instituto suo aliena descivère.

21. Meretur peculiarem memoriam susceptum à Fernando Mascarenio Fernandus Mascarenius pedes in Romanam. iter Romanum. Author hic fuit S. Ignatio consolandi suis litteris Socios Conimbricenses. Plurima hoc in itinere tulit incommoda, præsertim verò in Gallia, quoniam ubique Castellani esse judicabant. Petulantes nonnunquam pueri aciculis eundem pungebant. Ob grassantem, ut rumor erat, luem pestiferam diversorium nullibi indulgebant cives aut oppidani. Avenione Romam usque non rara subit mortis discrimina, quam sæpius illi comes itineris, peritiam Lutheri assecla, erat comminatus.

22. Tandem 25. Martii Romam pervenit, non tamen statim à S. Parente est admissus ad colloquium. Statum totius Conimbricensis Collegii, & Sociorum exposuit, precèsque Patris pro singulis filiis efflagitavit. Sanctè nonnulli invadebant sortem suam Fernando, quòd eidem licuerit charissimum Parentem coram intueri, & venerari. Ut Ferdinandi precibus, & sociorum desiderio satisfaceret S. Pater, 27. Maji ad Conimbricenses plenam spiritu dedit epistolam, quâ & sponte currentes commendat, & currentibus novos stimulos addit ad assiduum in virtutibus progressum, ita quidem, ut totum Collegium novum quasi conceperit spiritum ad magna quæque pro gloria Dei audenda.

23. In Solemnitate nascentis Domini M. Simon pro pia sua consuetudine P. Ludovicus Grana Receptor præficitur Collegio. Conimbricam concessit. Postridie natalis Christi Ludovico Gonsalvio in Collegii præfectura successorem constituit P. Ludovicum Granam. Priorem tum sanctæ abnegationis, tum exempli boni causâ ad culinæ ministeria destinaverat: paruit vir humillimus, magis eâ sorte, quàm honorato antehac munere contentus.

24. P. Franciscus Strada suis concionibus uberrimos hoc anno fructus P. Strada Ulyssipone. collegit Ulyssipone. Multi, contempto sæculo viam ingressi sunt Evangelicæ perfectionis. Magna ubique advertebatur Sacramentorum frequentia. Fertiâ sextâ

sexta sub finem dictionis confluebant innumeri, & flagris in se saeviebant. Decanus Ecclesiae Cathedralis, quod domus Ulyssiponenſis commoda non eſſet, Conimbricam petiit, ut exercitiis S. P. Ignatii spiritum excoleret.

Moritur
Vascus Ferrazius,

25. Vascus Ferrazius, vir in se omnino severus, quem Stradae conciones à mundi vanitatibus abstraxerant, in urbe Portuensi 23. Martii sanctissime expiravit, ut in ejus vita typis excusa refero.

Annus 1548. Soc. 9.

I.

Moritur P.
Martinus de
S. Cruce.

P. Martinus de S. Cruce Romam ad conficienda Collegii Conimbricensis negotia expeditus, cum ars medica nihil omnino proficeret, post gravissimos morbi dolores 27. Octobris in domo Legati è visis excessit. Reliqua inter, illud liquido erat solatio, quod Martinus JEium saepius invocans, in comprecantium sociorum corona, in manibus S. Ignatii, quas vicinus morti continenter stringebat, spiritum Deo reddiderit. Examine corpus templo nostro, & tumulto est illatum. Vir erat Martinus patriam Toletanus, egregius virtutibus instructus, dignus certe tanto parente filius.

Miro modo
innotescit
Galpar Barceus,

2. Caput hoc anno promicare è latebris grande illud Societatis lumen Galpar Barceus. Dum Simon de iis, quae ad spiritum pertinent, cum suis conferret, quaesivit repente, num fortasse quis importunam aliquam sentiat tentationem? Surrexit Barceus rei vestiarum praefectus, homo omnium judicio simplicissimus, & linguae Lusitanicae ferè ignarus. Hic igitur se continuo ad conciones dicendum tentari reponit. Vix qui aderant, risum continuere. Jussus itaque vicinum scabellum conscendere, & verba facere ad socios ibidem congregatos, paruit jussis, sed adeo ineptè Flandrica miscebat verba, ut non nisi risum, & ludibrium referret. Quærit itaque Simon secundo, an eadem adhuc animum pulset tentatio? Barceus primo, quod dederat, inhæret responso. Jubetur proinde altera, & tertia vice è superiori loco perorare; & quoniam semper ineptè, tunc reprehensus est. Iterum ergo, an eadem adhuc tentatione laboret, interrogatus: ad hæc humilis DEI servus: Quamvis millies è superiore loco perorarem, hæc tamen ad conciones propensio non cessabit.

Missiones.

3. Simon, ut erat vir sagax, & qui humana à divinis rite novit distinguere, advertit eam cogitationem ortam esse ex alto. Jubet Barceum jam antehac in Flandria Philolophum, missis officiis domesticis, ad studia se conferre. Sacris dein ordinibus initiatus mittitur Pedrogamum, ubi varia Societatis ministeria admirabili obiverat proventu. Etenim illa verba, ut videbantur simplicia, sancto plena spiritu ad commovendos animos vim habere admirandam: quæ late in ejus vita exprimitur. Ituro ad Indiam, ut infra dicemus, successit in ea missione Ludovicus Gonsalvius è culina ad id extractus, & Georgius Moreira. Quorum ad vocem, præter alios non penitendos fructus, viginti virgines nobiles castimoniam in perpetuum colere Sponsi Christi amore decreverunt, atque ex pecunia pro matrimonii dotibus parata in oppido Figueiro cœnobium extruxere, ubi DEO laudabiliter militarunt.

P. Franciscus
Strada.

4. P. Franciscus Strada, ut civium Portuensium desideriis satisfaceret, ad eodem profectus est Ulyssipone, quem urbs tota velut Angelum Dei excepit, & suscepit. Magna quidem antehac eodem in loco praestiterat; sed & hæc plurimis auxit incrementis. Intra unius diei spatium quinque dicebat ad populum. Vix ullus à sacro ejusdem tribunali se patiebatur avelli. Tandem Conimbricam abiit, ubi verni jejunii tempore peroravit è sacro suggesto. Celebre per Lusitaniam erat Stradae nomen. Ipse sanctus Indiarum Apostolus solebat primum de Ignatio, ac P. Simone, mox de Stradae, tanquam de viri excellentis valetudine interrogare nostros in Indiam adventantes. Post illustratam Lusitaniam, hoc anno migravit jussu Majorum Vallisoletum, ubi jam erat mensè Junio.

5. Octo